

DAGSORDEN Handicaprådet 2022-2025 d. 28-02-2024

Mødedato Onsdag d. 28. februar 2024 kl. 09:00

Mødested Møde u/fremmøde

Mødedeltagere Thomas Kok, Marlene Harpsøe, Michael Mathiesen, Thomas Horn, Jørgen Bodilsen, Jacob Svendsen, Pernille Madsen, Katrine Kjarbo, Karl Vilhelm Nielsen, Bente Slott, Winnie Christensen, Sune Lundberg, Niels Fiil Hildebrandt, Majken Christensen

Indholdsfortegnelse

Høring: Godkendelse af Helsingør Kommunes Psykiatriplan.....	3
Høring: Godkendelse af Handicappolitik.....	9

Høring: Godkendelse af Helsingør Kommunes Psykiatriplan

Sagen afgøres i:

Byrådet 2022-2025

Indledning

Den 22. juni 2021 besluttede Byrådet, at der skulle udarbejdes en fælles Psykiatrihandleplan for hele Helsingør Kommune på tværs af børne- og voksenområdet.

Efter en grundig proces med inddragelse af borgere og pårørende, alle relevante centre i Helsingør Kommune, den regionale psykiatri, patient- og pårørendeforeninger samt Handicap- og Udsatteråd fremlægger Center for Særlig Social Indsats en Psykiatripolitik og -handleplan for Helsingør Kommune (vedlagt).

I dette dagsordenspunkt uddrages centrale pointer, og Center for Særlig Social Indsats indstiller, at Helsingør Kommunes Psykiatripolitik og -handleplan godkendes.

Repræsentant fra Center for Særlig Social Indsats deltager under punktet.

Retsgrundlag

Serviceoven og Psykiatriloven.

Relation til vision og tværgående politikker

Dagsordenspunktet relaterer sig til:

- Vision 2030:
 - "Vi bidrager til størst mulig livskvalitet sammen med borgerne."
 - "Vi åbner op for fællesskaber, der øger livskvaliteten."
- Regeringens 10 års plan for psykiatri og mental sundhed
- Kommissoriet for det specialiserede socialområde i Helsingør Kommune.

Og følgende politikker i Helsingør Kommune:

- Sundhedspolitikken
- Handicappolitikken
- Skolepolitikken
- Frivillighedspolitikken
- Idræts- og fritidspolitikken
- Kulturpolitikken

- Sammenhængende børne- og ungepolitik
- Politik for et værdigt ældreliv.

Sagsfremstilling

1. Hvorfor en Psykiatripolitik og –handleplan?

Der er i de seneste år sket en stor stigning i psykisk mistrivsel hos børn og unge og en stor stigning i psykiatriske diagnoser hos voksne. Det har konsekvenser for de mennesker, der er ramt, men også for det kommunale system. Det stiller krav til både kommuner og regioner om at imødekomme det stigende antal mennesker med psykiske udfordringer og de komplekse udfordringer og problematikker, det kan bære med sig at have psykiske udfordringer.

2. Formål

Det overordnede formål med Helsingør Kommunes Psykiatripolitik og –handleplan er:

At sætte retning og mål for, hvordan Helsingør Kommune samarbejder med og for borgere, der har psykiske udfordringer, og deres pårørende.

Helsingør Kommunes Psykiatripolitik og –handleplan opstiller følgende fire målsætninger:

- Flere mennesker i Helsingør Kommune føler sig som en del af et fællesskab.
- Flere børn, unge og voksne gribes tidligere, så mistrivsel ikke udvikler sig.
- Borgerne møder medarbejdere, som tager udgangspunkt i deres håb, ønsker og drømme.
- Kommunens organisering og arbejdsgange understøtter borgeren mulighed for at komme sig.

3. Indsatsområder

Målsætningerne i Helsingør Kommunes Psykiatripolitik og –handleplan indfries gennem arbejdet med fire prioriterede indsatsområder:

1. I Helsingør Kommune vil vi arbejde for, at der findes fællesskaber for alle
2. I Helsingør Kommune vil vi arbejde forebyggende og sætte tidligt ind
3. I Helsingør Kommune vil vi tage udgangspunkt i borgernes håb, ønsker og drømme
4. I Helsingør Kommune vil vi samarbejde og koordinere indsatser og forløb på tværs.

Under hvert indsatsområde opstilles en række anbefalinger til, hvordan målsætningen opnås. Det er både anbefalinger til, hvordan Helsingør Kommune kan skærpe allerede eksisterende indsatser, og hvordan nye tilgange og indsatser kan forbedre vores (sam)arbejde med borgere med psykiske udfordringer.

I det følgende opsummeres hvert indsatsområde.

3.1. I Helsingør Kommune vil vi arbejde for, at der findes fællesskaber for alle

Fællesskaber er vigtige for alle mennesker. Samhørighed og forbundethed er afgørende for både børn og voksnes udvikling og trivsel. Desværre er ensomhed et stort problem i Danmark, og i særdeleshed hos mennesker med psykisk lidelse.

Helsingør Kommune skal derfor arbejde mere målrettet for at skabe og understøtte rummelige og inkluderende fællesskaber, både i de kommunale tilbud og i civilsamfundet.

Under dette indsatsområde drejer anbefalingerne blandt andet sig om:

- at sikre, at alle indgår i gode fællesskaber i skoler og daginstitutioner, og at flere får mulighed for at indgå på en uddannelse eller komme i beskæftigelse.
- at understøtte civilsamfundet og fx foreningslivet til at kunne rumme mennesker med psykiske lidelser.
- at arbejde for at afstigmatisere psykisk sygdom, da fordomme ofte spiller ind, når det kan være svært at komme ind i etablerede fællesskaber.

3.2. I Helsingør Kommune vil vi arbejde forebyggende og sætte tidligt ind

Forebyggelse og tidlig indsats er afgørende for at sikre, at udfordringer ikke vokser sig store og kan være med til at stoppe eller hæmme udviklingen af psykisk sygdom. Jo tidligere vi kan sætte ind, jo billigere kan det blive – både menneskeligt og økonomisk.

Helsingør Kommune skal derfor understøtte stærke fællesskaber og stærke lokale nærmiljøer, der opdager og sætter ind, når der er tidlige tegn på mistrivsel. Og sikre let tilgængeligt forebyggende støtte og hjælp til både børn, unge og voksne.

Under dette indsatsområde drejer anbefalingerne sig blandt andet om:

- at sikre, at den almene skole kan rumme flere børn med særlige behov, og at børn skal støttes på baggrund af deres funktionsniveau og ikke en eventuel diagnose.

- at være nysgerrige på håndteringen af skolefravær og konsekvenserne for barnet/den unge og forældrene.
- at sikre investering i den rette hjælp på det rette tidspunkt. Det kan nogle gange være godt at støtte tidligt og massivt ved mindre udfordringer, da det kan betyde at udfordringerne måske løses eller ikke når at vokse sig store og eventuelt på sigt mindske støttebehovet.

3.3. I Helsingør Kommune skal vi tage udgangspunkt i borgerens håb, ønsker og drømme

Forskning viser, at håb er afgørende for, at mennesker kan komme sig. På det specialiserede voksenområde er der en tendens til at hjælpe med praktiske opgaver som opvask og e-boks og ikke i tilstrækkelig grad orientere sig mod, hvad der er vigtigt for den enkelte borger.

Helsingør Kommune skal derfor skabe en organisation og en kultur, der understøtter samarbejdet med borgeren med udgangspunkt i borgernes håb, ønsker og drømme.

Under dette indsatsområde drejer anbefalingerne sig blandt andet om:

- at sikre et møde borgeren, hvor borgerne oplever oprigtig interesse for hvad de ønsker - det handler om den konkrete afholdelse af møder. Fx hvordan en dagsorden ser ud; hvilke spørgeteknikker og faglige tilgange, der anvendes, og hvem der deltager i mødet.
- at sikre et tværgående fokus - så kommunen er en troværdig samarbejdspartner fra barn til voksen og på tværs af alle centre.

3.4. I Helsingør Kommune skal vi samarbejde og koordinere indsatser og forløb på tværs

Den kommunale verden er et komplekst system, som borgerne bruger meget energi på at navigere i og forstå - i stedet for at bruge energi på at komme sig eller understøtte deres pårørende i at komme sig. Det gør, at de forskellige indsatser ikke altid får den optimal effekt.

Helsingør Kommune skal derfor tage noget af byrden fra borgerne og i stedet påtage sig opgaven om at tænke tværgående, koordinere og samarbejde.

Under dette indsatsområde drejer anbefalingerne sig blandt andet om:

- at sikre, at vi som professionelle tager ansvaret for koordinering.
- at sikre fokus på borgerens samlede livssituation og ikke bare det, der har med en lovgivning at gøre.

- at sikre gode overgange ved at tage teten og ansvaret for samarbejdet.

Økonomi/Personaleforhold

Helsingør Kommunes Psykiatripolitik og -handleplan vil skabe en ramme for såvel de faglige som økonomiske beslutninger, som fremadrettet træffes på psykiatriområdet.

Kommunikation/Høring/Borgerinddragelse

Helsingør Kommunes Psykiatripolitik og -handleplan skal i høring i følgende fagudvalg:

- Idræts- og Fritidsudvalget den 29. februar
- Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 4. marts
- Omsorgs- og Sundhedsudvalget den 5. marts
- Social- og Beskæftigelsesudvalget den 6. marts
- By-, Plan- og Trafikudvalget den 7. marts
- Kultur- og Turismeudvalget den 11. marts
- Børne- og Uddannelsesudvalget 12. marts

Og følgende brugerråd:

- Udsatterrådet
- Handicaprådet
- Seniorrådet.

INDSTILLING

Center for Særlig Social Indsats indstiller,

at Helsingør Kommunes Psykiatripolitik og -handleplan godkendes.

BESLUTNINGER HANDICAPRÅDET 2022-2025 DEN 28-02-2024

Handicaprådet hilser psykiatriplanen velkommen og konstaterer med tilfredshed, at planen peger på mange konkrete indsatsområder. Handicaprådet er enig i planens udgangspunkt, de bærende principper/indsatsområder: Fællesskaber – Tidlig indsats – Borgerens håb, ønsker og drømme – Samarbejde på tværs.

Psykiatripolitikken/handleplanen åbner mulighed for fremadrettet at iværksætte konkrete indsatser. Derved kan den blive et brugbart redskab til at omsætte visionerne til reel handling til gavn for borgere med psykiske lidelser og deres pårørende.

Dog ønsker Handicaprådet, at følgende to konkrete ændringer/tilføjelser bliver indeholdt i planen:

Side 18.

Sætningen *"ikke om hjælp til e-boks og opvask"* rettes til *"ikke kun om hjælp til e-boks og opvask"*.

og

Side 21. Under: Fremme lighed i sundhed tilføjes:

"Borgere med psykisk sårbarhed/psykiatriske diagnoser lever kortere liv sammenlignet med befolkningen som helhed. Der er behov for et skærpet fokus ift. borgere der bruger medicin mod psykiske lidelser fordi der er øget risiko for bivirkninger, der kan påvirke den generelle sundhedstilstand".

De ovenstående to tilføjelser/rettelser blev vedtaget på Handicaprådets møde d. 11.10.2023.

Handicaprådet mener, at Psykiatrihandleplanen vil kunne skabe et godt grundlag for de fremtidige politiske diskussioner omkring visioner og prioriteringer ift. mennesker med psykiske lidelser.

Handicaprådet foreslår, at Psykiatriplanen revideres efter behov, men som minimum tages op hvert 4. år ifm. Kommunalvalget.

Høring: Godkendelse af Handicappolitik

Sagen afgøres i:

Byrådet 2022-2025

Indledning

Den 21. juni 2023 besluttede Byrådet efter indstilling fra Social- og Beskæftigelsesudvalget, at Handicappolitikken fra 2012 skulle revideres. Handicaprådet nedsatte en arbejdsgruppe, som staben i Center for Særlig Social Indsats har understøttet. Arbejdsgruppen har udarbejdet en ny Handicappolitik for Helsingør Kommune, som er vedhæftet. Billederne er ikke endelige.

Under dette dagsordenspunkt uddrages centrale pointer, og Center for Særlig Social Indsats indstiller, at Helsingør Kommunes nye Handicappolitik godkendes.

Retsgrundlag

Serviceoven

Retssikkerhedsloven

Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap

FNs konvention om rettigheder for personer med handicap

De danske grundprincipper på handicapområdet

Relation til vision og tværgående politikker

Handicappolitikken taler ind i hele Vision 2030, men særligt fokusområderne "Vi skaber attraktive uddannelsesmiljøer", "Vi udvikler levende bysamfund med aktive rum og udfoldelsesmulighed" og "vi åbner muligheder for fællesskaber, der øger livskvaliteten".

Derudover relaterer sagen sig til Helsingør Kommunes nuværende Handicappolitik, Sundhedspolitik, Politik for et værdigt ældrelev, Medborgerskabspolitik, Ligestillingspolitik, Kulturpolitik, Idræts- og fritidspolitik og Frivillighedspolitik, fordi mennesker med handicap har, og skal have, samme rettigheder og muligheder som alle andre borgere i kommunen.

Sagsfremstilling

1. Hvad er nyt ift. den gamle handicappolitik?

1.1. Den brede målgruppe

Den nye handicappolitik har et mere tydeligt fokus på den brede handicapmålgruppe, som også omfatter mennesker med psykiske lidelser.

1.2. Recovery og selvhjulpenhed

Der er et stort fokus på borgernes ressourcer, selvstændighed og livskvalitet – og mulighed for at komme sig eller udvikle færdigheder.

1.3. (Almene) fællesskaber

Endelig lægger politikken vægt på, at vores almene fællesskaber (dagtilbud, skoler, arbejdspladser, civilsamfund) skal kunne inkludere og støtte flere - mens der fortsat skal være specialiserede tilbud af høj kvalitet til dem, som har behov for det.

2. Den nye Handicappolitik – kort fortalt

Arbejdsgruppen har peget på seks indsatsområder, som handicappolitikken har særligt fokus på:

1. Samarbejdet mellem borger og kommune
2. Fællesskaber og relationer
3. Børne- og ungdomsliv
4. Arbejdsliv
5. Kultur- og fritidsliv
6. Bo- og leverum

I det følgende sammenfattes de seks indsatsområder kort.

2.1. Samarbejde mellem borger og kommune

Det første indsatsområde er overordnet og peger på kommunen som en vigtig samarbejdspartner for mange borgere med handicap. Derfor skal kommunens medarbejdere være kompetente og fagligt stærke og koordinere på tværs. De skal også møde borgerne med forståelse, respekt og nysgerrighed. Kommunen skal også hurtigt kunne igangsætte støtte og hjælp efter behov, så mindre problemer ikke vokser sig for store.

2.2. Fællesskaber og relationer

Det næste indsatsområde går ligeledes på tværs af alle aldre og arenaer. Udgangspunktet er, at fællesskaber er vigtige for at man kan opleve livskvalitet, og at kommunen har en rolle at spille ift. at sikre og understøtte, at der findes tilgængelige fællesskaber. Fokus her er også på, at mennesker med handicap og mennesker uden handicap skal møde hinanden i hverdagslivet

og lokalsamfundet, fordi det giver grobund for gensidig forståelse og nedbryder fordomme.

2.3. Børne- og ungdomsliv

Dette indsatsområde har særligt fokus på børn og unge, fordi rigtig mange børn har udfordringer, der gør, at det almene daginstitutions- skole og uddannelsessystem ikke kan rumme dem. I Handicappolitikken sættes en ambition om, at flere børn og unge skal kunne profiteres af - og trives i – de almene tilbud. Samtidig er der et fokus på, at de højt specialiserede tilbud fortsat har en stærk og relevant faglighed.

2.4. Arbejdsliv

Dette indsatsområde har særligt fokus på mennesker i den erhvervsaktive alder. Ambitionen er, at borgere med handicap i højere grad skal være en del af arbejdsmarkedet. Det ønsker Helsingør Kommune fordi de fleste borgere gerne vil arbejde i det omfang, det er muligt for dem. Og også fordi mennesker med handicap udgør en vigtig ressource på arbejdsmarkedet. Derfor skal vi både støtte mennesker med handicap i at få og fastholde tilknytning til en arbejdsplads og støtte arbejdspladserne i at inkludere mennesker med handicap.

2.5. Kultur- og fritidsliv

Dette indsatsområde er relevant for alle borgere i Helsingør Kommune. Fokus her er på kommunens rolle i at samarbejde på tværs og med andre sektorer for at sikre en bred vifte af tilgængelige tilbud og muligheder for mennesker med handicap. Repræsentation er også et vigtigt element i dette indsatsområde: At mennesker med handicap skal have forbilleder som udøvere i fritids- og kulturlivet.

2.6. Bo- og leverum

Indsatsområdet handler om, at Helsingør Kommune skal være et godt sted at bo for alle – inklusive mennesker med handicap. Det handler således om tilgængelige og passende byggerier og botilbud, hvor borgere kan få den hjælp og støtte, som de har brug for. Men det handler også om, at byen og naturen så vidt muligt skal være tilgængelig, så alle kan få glæde af den.

3. Arbejdsgruppen

Arbejdsgruppen er udpeget af Handicaprådet og består af følgende medlemmer:

Fra Handicaprådet:

- Jacob Svendsen, LEV (Livet med udviklingshandicap)
- Bente Slott, Bedre Psykiatri
- Thomas Kok, Byrådet
- Michael Mathiesen, Byrådet
- Pernille Madsen, centerchef Center for Særlig Social Indsats

Fra administrationen i Helsingør Kommune:

- Carina Botoft, geograf Center for By, Land og Vand og repræsentant fra dialoggruppe om tilgængelighed i Helsingør Kommune.

Stabsunderstøttelse:

- Per Ehlersen, sundhedsfaglig koordinator, Center for Særlig Social Indsats
- Birgitte Brems, chefkonsulent, Center for Særlig Social Indsats

Økonomi/Personaleforhold

Sagen har ingen relation til økonomi og personaleforhold

Kommunikation/Høring/Borgerinddragelse

Helsingør Kommunes Handicappolitik skal i høring i alle fagudvalg:

- Idræts- og Fritidsudvalget den 29. februar
- Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 4. marts
- Omsorgs- og Sundhedsudvalget den 5. marts
- Social- og Beskæftigelsesudvalget den 6. marts
- By-, Plan- og Trafikudvalget den 7. marts
- Kultur- og Turismeudvalget den 11. marts
- Børne- og Uddannelsesudvalget 12. marts

Og følgende brugerråd:

- Handicaprådet
- Seniorrådet

Center for Særlig Social Indsats indstiller,

at Helsingør Kommunes nye Handicappolitik godkendes.

BESLUTNINGER HANDICAPRÅDET 2022-2025 DEN 28-02-2024

Handicaprådet hilser kommunens reviderede handicappolitik velkommen. Rådet vil løbende følge med i, hvordan politikken bliver grundlag for fremtidige handicappolitiske beslutninger i Helsingør Kommune.

Handicaprådet peger på, at Helsingør Kommunes Handicappolitik handler om mennesker med handicap i kommunen. Det bør naturligvis fremgå af det færdige layout. I den version Handicaprådet nu sender høringssvar om er der ikke et eneste foto fra de mange arrangementer, aktiviteter, bofællesskaber, møder med videre, hvor mennesker med handicap deltager.

Rådet er samlet set tilfreds med udkastet, men beklager, at politikken ikke indeholder flere konkrete og målbare ambitioner og er mere handlingsanvisende i lighed med en lang række andre af kommunens øvrige politikker. Det gælder blandt andet Politik for et værdigt ældreliv 2023-26, Helsingør Kommunes Psykiatriplan og den overordnede Vision 2030 for Helsingør Kommune.

I den forbindelse peger Handicaprådet også på, at Ankestyrelsens Task Force på voksenhandicapområdet har opfordret Helsingør Kommune til, at der i Handicappolitikken "sættes klare mål for handicapområdet".

Handicaprådet anbefaler, at det fremgår af Helsingør Kommunes Handicappolitik at politikken revideres efter behov. Handicaprådet finder det hensigtsmæssigt, at behovet for revision som minimum vurderes hvert 4. år i forbindelse med kommunalvalget. Dette vil også tilsikre, at medlemmerne af det ny udpegede Handicapråd sætter sig ind i Handicappolitikken, der skal fungere som pejlemærke for rådets arbejde i de følgende fire år.

Under indsatsområde 2 "Fællesskaber og relationer" er Handicaprådet ikke enig i en ny formulering i det endelige udkast til Handicappolitik, hvori der på side 9 første afsnit, sidste sætning nu står følgende:

Kommunen kan spille en rolle i at støtte relationer mellem mennesker og skal sikre både fysisk tilgængelighed og kulturel rummelighed i højest mulig grad.

Anvendelsen af ordet "kan" indebærer en udvanding af hele grundlaget for indsatsområde 2, da kommunen med dette ordvalg både "kan vælge" at spille en rolle, men også "kan vælge" "ikke" at spille en rolle. Dermed giver denne ændring ikke mening som retningsanvisende for kommunens handicappolitik.

I arbejdsgruppens oprindelige fælles udkast lød formuleringen således:

Kommunen skal spille en vigtig rolle i at støtte relationer mellem mennesker og sikre både fysisk tilgængelighed og kulturel rummelighed i højest mulig grad.

Handicaprådet anbefaler udvalget at følgende formulering erstatter det seneste forslag:

"Kommunen spiller en vigtig rolle i at støtte relationer mellem mennesker og skal sikre både fysisk tilgængelighed og kulturel rummelighed i højest mulig grad".

Handicaprådet støtter den nye formulering vedrørende erhvervslivets vigtige rolle i indsatsområde 4 Arbejdsliv.

Endelig understreger Handicaprådet fortsat, at det for så vidt angår indsatsmål 1 "Samarbejdet mellem borgere og kommune", er kommunen, der med ordentlig og korrekt sagsbehandling og passende målrettet kommunikation med borgeren er ansvarlig for at finde gode løsninger og overholde lovgivningen.